

skal komme til Anvendelse paa andre Kirker end dem, der eie sig selv. Grunden til, at det skal være indskrænket til de Kirker, der eie sig selv, ligger i, hvad den ærede Ordfører har bemærket. Hvis derfor Paragraphen skulde blive staaende, vil jeg tillade mig til tredie Behandling at stille et Ændringsforslag, hvorved der skal søges raadet God paa denne Anstændighed. Naar altsaa de ærede Herrer ville opfatte Paragraphen saaledes, som jeg her har angivet, saa er der gjort følgende Forslag til Forandring i det nu Bestaaende. For det Første er her foreslaaet, at Fællesskabet skal udvides til alle Kirker, der eie sig selv. Jeg maa i denne Henseende bemærke, at vi have her i Landet adskillige Kirker, der staae som historiske Monumenter, der ere overleverede os fra vore Fædre og have en virkelig Betydning for Architecturens Historie i Europa. Nogle af disse Kirker ere saaledes afslagne, at ved en forstandig Bestyrelse, der indskrænker sig til alene at see paa Kirkens Tarr og som ikke anvender Indtægterne til uvedkommende Formaal, vil man — det antager jeg — være istand til at bringe disse Kirker i en Forsatning, der er dem værdig; thi jeg maa bemærke, at Kirkerne ere i Aarenes Løb undergaaede saadanne Forandringer, hvorved den egentlige, oprindelige Stil er gaaet tilbage og hele Characteren er forvandsket. Der foreligger saaledes i Ministeriet Overslag til en Restauration af Viborg Kirke, som vil beløbe sig — hvis ikke min Huskommelse skulde skaffe mig — til 70,000 Rb. Nu er det ganske sikkert, at jeg ikke vil tage i Betænkning at henvende mig til den lovgivende Magt og bede den om Tilslud for virkelig at bringe disse Bygninger i en anstændig Stillelse, og jeg har f. Ex. allerede iaar gjort et saadant Skridt med Hensyn til Mariho Kirke. Til Mariho Kirke har jeg foreslaaet, at Staten skal tilskyde 5,000 Rb., og det er lykkeligt sluppet igennem Folkethinget; de to Kirker, som den ærede Ordfører omtalte, tilskyde 5,000 Rb., og Communen har paataget sig at bidrage 3,000 Rb. og saaledes haaber jeg at kunne faae denne Kirke, der i en heel Række af Aar har staaet forsomt, bragt i en nogenlunde anstændig Tilstand. Men der er andre Kirker, der trænge, der er, som nævnt, Viborg Kirke, som er et høist inter-

essant Mindesmærke, og ligeledes Kallundborg Kirke, og naar denne Bestemmelse i Danske Lov udvides saaledes, at Stiftsgrændsen bortfalder, og man anerkjender, at alle de Kirker, der eie sig selv, udgjøre en Eenhed, saa har jeg Haab om dog at kunne fuldføre de Restaurationer, som maae ansees for nødvendige. Det kan gjerne være, at jeg desuagtet maatte komme til at the til den lovgivende Magt og bede om Tilslud, men jeg har ingen reen Fod at staae paa, naar ikke Kirken først selv har gjort Sit, og det kalder jeg ikke, at Kirken gjør Sit, naar den ene Kirke har betydelige Midler, hvilket en Deel Kirker virkelig, navnlig efterat Løpen om Afhændelsen af Fæstegodsjet er traadt i Kraft, have, og den saa ikke vil komme andre til Hjælp. Jeg har ingen reen Fod at staae paa, naar ikke Kirkernes Hjælpebidler ere tagne i Beslag i det Omfang, som de virkelig kunne taale. Det er et Hovedspøemod, hvorfor dette Forslag er gjort, at der forestaaer betydelige Arbejder, Arbejder, som vi kun ved at samle Kræfterne sammen kunne føre igjennem og maatte desuagtet ikke engang uden Tilslud fra Staten. Men efter min Mening er det ikke Kirken værdigt, at den henvender sig til Staten, før det ligger klart for, at den ikke kan hjælpe sig selv med de Hjelpebidler, som staae til dens Raadighed. Noget overordentligt Omfang vil dette Forslag ikke have, naar det faaer den Begrændsning, som jeg anerkjender, at det endnu ikke har. Der er bestoværende ikke saa mange overordentlig rigt udstyrede Kirker, at der kan være Tale om, at det skal gjøres gjældende i stort Omfang, men derimod er det sikkert, at der nu plukkes fra dem, der have Noget, til Diemed, der aldeles ikke vedkommne Kirken. Hvad man nu ibrigt maatte mene herom, maa jeg derfor andrage paa, at man fastholder Paragraphen blot for at Stiftsgrændsen kan falde bort, at vi kunne søle, at der kun bestaaer en eneste Kirke. De kunne ikke troe, hvor store Dryderier man har, naar man vil have en Kirke til at forstrække en anden med Midler. Bestyrelsen finder da paa saamange Udgifter og søger saamange Udflugter, thi den vil hellere anvende Pengene paa enhver anden Maade, end at de skulle komme en anden Kirke til Gode; jeg